UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS (I ciklus studija)

<table>
<tr><td>Odsjek</td><td colspan="5">Odsjek za književnosti naroda BiH</td></tr>
<tr><td>Naziv kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">Jezička kultura</td></tr>
<tr><td>Šifra/kod</td><td>FIL BHS 124</td><td>Status (obavezni)</td><td>obavezni</td><td>ECTS</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Ciklus studija</td><td>prvi</td><td>Semestar</td><td>drugi</td><td>Studijska godina</td><td>NPP 2019/2020
2025/2026, 2026/2027, 2027/2028.</td></tr>
<tr><td>Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta</td><td colspan="5">nema</td></tr>
<tr><td>Jezik izvođenja nastave</td><td colspan="5">bosanski</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Nastavnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Prof. dr. Bernisa Puriš</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 179
bernisapuris4@gmail.com
bernisa.puris@ff.unsa.ba</td><td>Termin konsultacija</td><td>Prema rasporedu konsultacija.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Saradnik</td><td>Ime i prezime</td><td colspan="4">Nejla Kalabušić-Halać, BA</td></tr>
<tr><td>Kontakt podaci</td><td colspan="2">Kabinet: 178
nejlakalabusic@icloud.com</td><td>Termin konsultacija</td><td>Prema rasporedu konsultacija.</td></tr>
<tr><td>Sedmični broj kontakt sati</td><td colspan="5">predavanja 2; seminar 1; vježbe 1; praktična nastava 1</td></tr>
<tr><td>Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta</td><td colspan="5">U uvodnom dijelu kolegija ukazuje se na značaj jezičke kulture kao dijela kulture društvenoga ponašanja; definiraju se njene sastavnice, pojmovi i postupci te ukazuje na povezanost teorije jezičke kulture s retorikom, stilistikom, sociolingvistikom i pragmatikom. Drugi dio kolegija usmjeren je na kulturu pisane komunikacije, razrađuju se opći uvjeti za dobru pismenost te procesi pisanja teksta, posebno akademskih i poslovnih tekstnih vrsta. Treći dio kolegija odnosi se na kulturu usmene komunikacije: tumače se različiti usmeni žanrovi, razrađuju pozitivna i negativna svojstva komunikacije, objašnjavaju estetska, tonska i stilistička obilježja govora, demonstriraju interpretativni i kreativni diskursi te ukazuje na značaj kulture slušanja i neverbalne komunikacije.

Praktična nastava i vježbe:
1) Proces pisanja teksta. Priprema za pisanje. Globalna struktura i odlomci teksta. Jezik i stil teksta: jezička normativnost, struktura rečenice i leksik, oblici figurativnosti. Citiranje i citati u akademskim radovima. Pisane poruke: pozivnica, čestitka, zahvala, isprika i sl. Poslovno pismo.
2) Priprema i organizacija govorne poruke. Modalni izrazi. Logika u govoru.</td></tr>
</table>

	Argumentacija. Afektivno u govoru. Retoričke figure. Neverbalni signali. Tonske odlike govora. Artikulacija i dikcija. Slušanje govorenja (kontekstualno, distancirano, analitičko, regulacijsko, senzibilno). Interpretativni i kreativni diskursi (recitiranje, pripovijedanje, izražajno čitanje, brzo čitanje, prepričavanje). Komuniciranje na javnom skupu. Jezički bonton – konvencionalna frazeologija (govorna etikecija).
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ciljevi predmeta su: upoznavanje s teorijom jezičke kulture i njenom povezanošću sa srodnim lingvističkim disciplinama; razjašnjavanje temeljnih sastavnica jezičke kulture; razvijanje kritičkog odnosa prema stanju jezičke kulture u praksi; osposobljavanje za podučavanje drugih prikladnoj usmenoj i pisanoj upotrebi jezika.
SDG (cilj održivog razvoja)	SDG4 – *Kvalitetno obrazovanje* Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje te promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja.
Ishodi učenja	Znanje: Studenti će steći teorijska znanja o temeljnim pojmovima i principima jezičke kulture, o praktičnoj primjeni elemenata jezičke kulture u vlastitoj pisanoj i usmenoj komunikaciji, moći će razumjeti značaj jezičke kulture kao discipline usmjerene na podučavanje drugih prilagođenoj upotrebi jezika. Vještine: Studenti će biti osposobljeni da definiraju, opišu i objasne temeljne teorijske principe i pojmove jezičke kulture (jezičke norme, jezički bonton, sociolingvističku, pragmatičku i stilističku kompetenciju i dr.), da praktično primjenjuju teorijske principe jezičke kulture, tj. da kompetentno biraju, organiziraju i prilagođavaju jezička sredstva određenim oblicima pisane i usmene komunikacije, da razvijaju kritički odnos prema stanju jezičke kulture u praksi i procijene značaj ciljane brige za kultiviranjem jezika u upotrebi; steći će komunikacijske vještine neophodne svakom budućem nastavniku u njegovu radu na podizanju nivoa jezičke kulture učenika. Kompetencije: Studenti će moći primijeniti stečena znanja i vještine u tumačenju, izgradnji i usavršavanju jezičke kulture kao kulture pismenog i usmenog izražavanja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Jezik, kultura i društvo. Kultura u jeziku. Jezik u kulturi i društvu. Jezička kultura kao dio kulture društvenoga ponašanja.
2.	Predmet, ciljevi, teorijska osnova i sistem pojmova teorije jezičke kulture. Jezička kultura i srodne discipline – retorika, stilistika, sociolingvistika, pragmatika.
3.	Raslojavanje jezika. Funkcionalni stilovi i jezička kultura. Govorni izraz, pisani izraz i elektronička komunikacija.
4.	*Kultura pisanja.* Formalno pismeno komuniciranje.
5.	Vrste akademske proze.
6.	Segmentacija teksta. Osnovna i razvijena struktura teksta akademskih radova.
7.	Proces pisanja akademskih radova.
8.	Jezik i stil akademskog diskursa.

9.	*Kultura govorenja.* Savremene **govorne** vrste. Priprema za oblikovanje govornog čina – određivanje vrste govora. Govornički stilovi / tipovi govornika.
10.	Izražavanje glasom. Usklađivanje verbalne i neverbalne komunikacije.
11.	Struktura govornog iskaza i interpretativni i kreativni diskursi.
12.	Spontani i pripremljeni govor.
13.	Estetske osobine govora.
14.	**Razgovor** (komuniktivni diskursi) i kultura slušanja.
15.	Retoričko ponašanje – fatička funkcija jezika, konvencionalne govorne forme, jezički bonton, jezički snobizam i jezička agresija.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- usmeno izlaganje - diskusija - rad na tekstu - demonstracija
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;

R. br.	**Elementi praćenja**	**Broj bodova**	**Učešće u ocjeni (%)**
1.	Seminarski rad	20	20%
2.	Prezentacija seminarskog rada	10	10%
3.	Praktična nastava – zadaci	15	15%
4.	Aktivnost na vježbama – kvizovi	15	15%
5.	Integralni ispit	40	40%
	Ukupno: 100 bodova		100%

	e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna* 1. Bellenger, L. (1992) *Umijeće komuniciranja.* Sarajevo: Svjetlost. 2. Bugarski, R. (2005) *Jezik i kultura*. Beograd: Biblioteka XX vek. Bugarski, R. (1997) „Kultura u jeziku i jezička kultura“, „Lingvistika i jezička kultura“, u: *Jezik u kontekstu*, Beograd: Čigoja štampa – XX vek. Bugarski, R. (1996) „Narodna lingvistika“, „Jezička kultura“, u: *Jezik u društvu*, Beograd: Čigoja štampa / XX vek. 3. Čengić, M. (2005) *Vještina pisanja.* Sarajevo: DES. 4. Dizdar, S. (2015) *Oblici i umijeća akademskog pisanja.* Sarajevo: University Press. **Ili:**Oraić-Tolić, D. (2011) *Akademsko pismo*. Zagreb: Naklada Ljevak; 5. Šipka, M. (2006) *Kultura govora.* Sarajevo: Institut za jezik. 6. Škarić, I. (2008) *Temeljci suvremenoga govorništva*. Zagreb: Školska knjiga.
	Dodatna 1. Bakšić, S. – Bulić, H. (2019) *Pragmatika*. Sarajevo: Bookline. 2. Bugarski, R. (2009) „Teorijske osnove urbane dijalektologije“, u: *Evropa u jeziku*, Beograd: XX vek. Str. 77. 3. Katičić, R. (1992) „O purizmu“, „Jezička kultura“, u: *Novi jezikoslovni ogledi*, Zagreb: Školska knjiga. 4. Kvintilijan, M. F. (1985) *Obrazovanje govornika*. Sarajevo: Veselin Masleša. 5. Nikolić, M. (2010) *Teorija jezičke kulture*. Beograd: Institut za srpski jezik. 6. Vuković, P. (2015) *Jezična kultura*: *program i nasljeđe Praške škole*. Zagreb: Srednja Europa.
Napomene	Studenti su dužni pročitati i radove iz novijih stručnih časopisa. Za izradu seminarskih radova studentima će biti ponuđena odgovarajuća literatura, saobrazna temi koja se obrađuje.